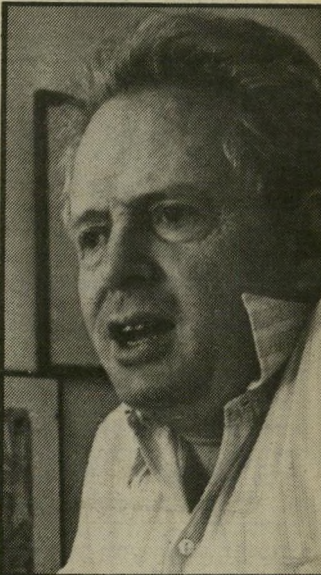

(המשך מעמוד 26)

שבעה ימים בשבוע, מבוקר עד אחר הצהריים, זה לא ויש לי אספקט אחד מאוד מאוד חשוב: לפני שהלכתי לרשות-השידור הציגו מחזה שלי בהבימה ועוד מחזה בקאמרי וכתבתי שמונה ספרים ובעיתון מעריב ובעיתוני חוץ, כל זה הלך לי וזה דבר לא מבוסס בחייו של אדם.

הבית הזה שאני חי בו הוא מעבדה של מילים, זה חסר לי מאוד, ראיתי את אשתי יושבת וכותבת את הספרים, והבן שלי יאיר הוא כותב צנאי בבמחנה ומצאתי עצמי מקנא בהם. ככה שאצלנו, כך אני אוהב לרמיץ, יש מין גרמיות שבו חיות קטנטנות, שהן

לפיד

לא ישבתי על הגדר

מילים, מתהלכות בבית. אלפי חיות צהובות ואדומות ודוקרות ומתוקות, ואני הייתי מנוטרל מהיצירתיות שהיא חשונה לי מאוד.

גם בטלוויזיה יש יצירה. כאופן מוזר, ככל שמנכ"ל משפיע בצורה חשובה על יצירת אודיווה והלכידות, הוא עושה זאת בעקיפין, כאמצעות אחרים שהם היוצרים, אני באמת רוצה להשפיע ולכתוב כמישרין. המדינה במצב קשה, ובאיושה מקום לא איכפת לי משום דבר בעולם, מלבד המדינה והמישפחה כמובן.

הייתי רוצה לשאול אותך שאלה מעט לא דיסקרטיות, אך בלתי נמנעת. האם נכונות השמועות כי לקית בהתקליב מיידי אחרי שעזבת את תפקידך?

לא, זו בהחלט שמועה, למרות שראיתי צילום מזעזע שלי באחד העיתונים. לא לקיתי בהתקליב. ימים אחדים אחרי שעזבתי את תפקידי הרגשתי רע. הלכתי לבית-חולים איכילוב והוכנסתי לבריכות למשך שלושה ימים. לא היה לי התקליב, אבל הרופא אמר לי שאם לא ארוה ואם לא אשנה את סיגנון חיי, יהיה לי, נו, אז רותי בני 11 ק"ג שזה אחוז קטן מכלל המישקל שלי, ואת סיגנון החיים שלי לא אני שיניתי, ממשלת ישראל תרמה לזה.

הארץ כולה סוערת בעת מפרשת הדחתם של נאווה בהן ורם עברון מהתוכנית, זה הזמן. ביצע היית נהוג אתה, לו היית במקומו של אורי פורת המנכ"ל הנוכחי?

אז, זה מה שאני לא אעשה. לא אשים את עצמי במקום אורי פורת. כן, באחד העיתונים אמר פורת, כי יתכן שהמנכ"לים הקודמים לא היו נוקשים מספיק, לא נהגו תמיד על פי כללי האתיקה העיתונאית. כן, קראתי את דבריו ובכל זאת לא: אני לא אורכי.

אתה לא בקשר טוב עם אורי פורת. להיפך, אם הייתי משמיץ אותו, זה היה סימן שאני לא בקשר טוב איתו. אני לא חושב שמנהל שפרש צריך

לנהל את הטלוויזיה במקום המנהל הנוכחי. אני רק מוכן להגיד לך, לא בהקשר לפרשת רם עברון, כי 90 אחוז מהמיקרים המעוררים ועם, אם כממשלה ואם בציבור, לא נובעים ממגמות ודון פוליטיות, הם נובעים מטיפשות, נורות וחוסר מיקצועיות, וזה היה נכון כמעט בכל הפרשיות שבהן הייתי אני מעורב, ויתכן שזה נכון גם לגבי פרשת רם עברון.

אתה יכול לתת לי דוגמה של פרשיות שבהן היית אתה מעורב ושנחשדו באילו אתה מונעת עלייך מניעים פוליטיים, בעוד שהיו סתם פרשיות?

אני כל-כך הרבה פעמים ידעתי שהדברים פשלות, אלא שעל כל פשלה הלבישו אלף אידיאולוגיות. אתן לך דוגמה. בגין הופיע במרכז חרות ושירדנו כשידור חי. וזה צורך מעבר במיקרו-דורש טכניקה מיוחדת, והנה משהו השתבש, כל השידור היה בצבע ורק הופעתו של בגין בשחור-לבן, ולא יכולתי לשכנע אף אחד בממשלה ובשרק מנהיגות, שזה לא היה מתוכנן מראש נגד ראש-הממשלה.

יש הטוענים כי אחרי ראש-הממשלה ישרה-הביטחון, מנכ"ל רשות- השידור הוא האיש השלישי בחשיבותו במדינה. האם יתכן כי העובדה שמפתחיר רם כל-כך מצאת את עצמך לפתע בבירא עמיקתא, גרמה לך להגיע לבית- חולים "איכילוב"?

אני לא יודע. יש כל מיני סברות, הטוענות כי ברגע שאדם מפסיק לעבוד בעבודה חשובה, אז אצלו זה עניין של פירוק מתח ועניין פסיכומטי. אני יודע שאם זה היה קורה לי בזמן שעבדתי, היו אומרים שזה קרה לי כתוצאה ממתח. כל מה שאני יכול להגיד הוא שהרגשתי רע וכעת אני מרגיש טוב.

ומה אתה עושה כל הזמן בבית הסופר?

אשתי היא המזכירה הכללית של אגודת הסופרים בבית הסופר נמצא בית-הקפה הכי נחמד בתל-אביב. הוא נקרא הקפריה ובחתי לי בית-קפה נחמד שהוא גם מקום עבודתה של אשתי ושם אני פוגש אנשים.

אתה יודע שחלק ניכר מהישראלים אינו יודע כלל כי מזריד לפיד זה בעצם אתה?

המחאמה הכי גדולה היא כאשר שם הופך למוסד, ואני יודע ממוכרי הספרים שנכנסים לחנות ואומרים — יש לכם לפיד של מישלן?

עשית הרבה כסף על מזריד לפיד?

עשיתי הרבה כסף והשקעתי הרבה עבודה. אני נורא אוהב את זה. הוצאתי כבר 11 מהדורות, ואני כל הזמן מקבל מיכתבים. אשה אחת תכתב לי — אני עכשיו ישנה איתך בפאריז. אז מה זה רע? בכלל, היום המילה "לפיד" מירושה מדרידג-נסיעות, וזה בשבילי מחאמה אדירה. את יודעת מה זה "לפוד"?

לפוד?

מהמלה לפוד בטלוויזיה. לפוד פירושו לקבל אישור מהמנכ"ל, והם הופכים את זה לליפוד או לא ליפוד? יש על זה ליפוד? ואני בטוח שזה יישאר גם בתקופת הבאים אחרי. זה הפך לכוה מושג, שמזכירות היו אמורות לי, סליחה, המנכ"ל אני צריכה לפוד את החומר.

אהבת את זה?

זה משעשע משעשע.

אפשר לדבר איתך על רפיק חלב?

לא אדבר איתך על עובדים שלי לשעבר.

היית מנכ"ל רשות- השידור במשך חמש שנים. מיהו לדעתך, איש הטלוויזיה הטוב ביותר הקיים כיום בטלוויזיה?

לא אדבר איתך על הטוב ביותר ולא על הרע ביותר ולא על הבינוני ביותר.

במדינה

מסעות חלב מהול במיורדים

מה משותף למלך חסן השני ולמנחם בגין?

בין שני מיליון התיירים שביקרו בשנה האחרונה במארוקו היו גם כמה אלפי ישראלים. הנלהבים ביותר בין ישראלים אלה היו, כנראה, כמה עשרות חברי המישלחת הישראלית לקונגרס הקהילה היהודית המארוקאית, שנערך בחודש שעבר. שישה שבועות אחרי הביקור עדיין לא נרגעו הרוחות, ובגיליון האחרון של דבר השבוע, מוסף השבת של היומון דבר, הביעה עורכת העיתון, תנה זמר, את התפעלותה על ביקורה במארוקו בכתבה שהשתרעה על שלושה עמודים, שבה סקרה את ששת ימי ביקורה במארוקו.

קודם כל, אפילו במארוקו, ידעו מי היא, כאשר ישבה, בסעודת-ערב הגניית, ליד השר המארוקאי לענייני הסחר, חאלי האנה אל-רשיד, והציגה את עצמה כעורכת דבר, ידע השר הממונה על האזור המדיברי של המדינה הערבית המערבית בעולם, כמה המדובר (זה העיתון הקשור בהסדרות) וחוק מזה, היחס האישי. מעידה זמר: "ב-30 השנים האחרונות לא קיבלתי בישראל כל-כך הרבה נשיקות מיהודים מארוקאים כמו שם, בשישה ימים".

עור מלוח. מה שומר קיבלה במארוקו בנוסף היה אוכל מעולה, טעים ובכמויות אדירות (בבוראי הספתי שלושה קילוגרם למישקלי). אם כי היתה לה בעיה מסויימת עם החלב, פשוט, היה לו טעם שונה מן הרגיל. אבל עד מהרה היא קיבלה הסבר מאחת החברות במישלחת, תנה לנדסמן: את החלב במארוקו מוהלים, כשביל הטעם, במיורדים. חנה לנדסמן, חברת קיבוץ איילת-השחר וילידת פאס המארוקאית, מבינה בענייני חלב. אחרי-הכל, בעלה הוא יצחק לנדסמן, מנכ"ל תנובה. יצחק נוסף בהשכלה של חנה זמר

כערבית) כשמה כן היא. כל בתיא לבנים וכדי לשמר על הלבן קיים שם אפילו חוקי-עזר עירוני, המחייב כל קאזאבלנקה לצבוע את בתיה, לפחות פעם אחת בשנה, כלבן.

ואחר כך היתה גם במאראכש, אותה היא מגדירה כעיר האדומה, בגין בתיא הצבעים ורוד, אדום וחום בלבד. באותה הזדמנות גם ביקרה זמר בבית שבו נולד הרב הראשי לצ"ל, האלוף גר נבון. ואם כבר, אז כבר, כאשר היא הגיעה לעיר מארוקאית נוספת, פאס, מהרה לבקר עוד בית (שני בתים, ליתר דיוק). היה זה ביתו של רב וגדול בישראל גם כן. היו אלה הבתים, שבאחד מהם התגורר ושכשני עבר, לפי המסורת, הגדול מכולם, רבנו משה בן-ימין, הידוע יותר כרבמ"ם, בעת שש שנות שהותו בפאס, בדרכו מספרד למצרים וארץ-ישראל.

אבל גם בשישה ימים של חווייה מארוקאית לא הצליחה זמר להתרחק מההווייה הישראלית. היה זה כאשר, באחת הסעודות החגיגיות, חזרו ונישנו התשואות הסוערות בכל פעם שאחד הנוכחים הזכיר את שמו של מלך מארוקו, חסן השני, חברה של זמר למישלחת, שישב לידה, ח"כ הליכוד (וראש המועצה המקומית יבנה) מאיר שיטרית, לא היה יכול להתאפק יותר ולחש לאיונה של זמר: "זה כמו בוועידת חירות, כשמוכרים את שמו של מנחם בגין".

דרכי-אדם בנימין של ניא

רבים תולים תיקוזה, ביריד הספרים השנתי, גם מפיק הרדיו

מי שיפקוד את דרכי שבוע הספר העברי שיפתחו השבוע ימצא ספרים חדשים רבים. אך מעטים שבהם יהיו רומנים מקוריים. אחד מהם, של הוצאת אמורה ביתן, הוא סיפרו של דניאל (גרני) כהן-שגיא, מותו של בנימין צה"ל. בעבר הוא הפיק את תוכנית

ח"כ שיטרית ואשתו לחישה באוזן

הרדיו רב-זמך, שעסקה בספרים הנמכרים ביותר. בקרוב הוא יפיק, וגם ינחה סדרת תוכניות בצוותא שיוקלטו לגליצ'הל בנושא ספרות ופוליטיקה.

בית-קברות לחיות. בשנת 1976 הופיע ספר הביכורים שלו, ספר-שישה איש ציפה בנפים שאילו. בהוצאת סיפריית מועלים. אחרי-כך הופיע רומן שלו, מר פריפקה. בהוצאת כתר. גיבור הספר, פריפקה, הוא נוצרי העומד מאחרי התפוררות מישפחה יהודית, בעלילה המתרחשת בארץ, בגרמניה ובארצות-הברית. עתה הופיע סיפרו השלישי. מותו

נסתם, כאשר הסכירו לה שלגטו היהודי קראו מלאח אולי מכיוון שיהודים רבים עסקו בבורסקאות והשתמשו לעיבוד העורות במלה. אבל התפעלותה של זמר לא הצטמצמה רק בנוף האנושי ובמוון. גם עריה של מארוקו עשו לה משהו. היא גילתה שקאזאבלנקה (ראר אל-בידיא

שכללה, בין היתר, את ח"כ תמ"י אהרון אבו-חצירא, את ראש עיריית אשקלון, אלי דין, את ח"כ המערך ומנהל "שיכון עובדים", רפי אדרי ואת הפרופסור (להיסטוריה) שלמה בן-עמי.

של בנימין סובב סביב חמש דמויות מרכזיות. בנימין, פסנתרן במעודין לילה, שמערכת יחסי הסוכה עם אימו וסביבתו רוחפת אותו לדרך ללא-מוצא. מיכאל, אחיו, שהוא פראי אדם, מסרב להתפשר ומוכן להרוס. האם מפיסת ומנסה לחפות על הסדרים הנפערים, האב, שהוא סאריסט מיקצועי, בעל-חנות למכירת בעלי-חיים, המרטש את החיות וקובר אותן בבית-קברות פרטי.

למישפחה עמוסת בעיות זו מגיעה, נובה, אשתו של בנימין, ילידת קנדה, הנלכדת ברשת האירועים כמעט בעל-כרח. היא מנסה לשמש מישקל-נגד לטירוף המתחולל סביבה.

שעות-הבוקר הטובות. האם יש כסיפור קווים אוטוביוגרפיים? כהן-שגיא מחייך. גם אשתו, שלי, איננה ילידת הארץ. היא אמריקאית כמוצאה. מעבר לכך הוא לא מוכן להיחשף.

מאז שהוא עזב את תל-אביב ומתגורר ברעננה, הוא ממעט להתחכך בחוגים הסיפורתיים המתרכזים בבתי-קפה שונים בעיר. וזה רי חסר לו

מחבר כהן-שגיא המתנה בדריכות

ובכלל, אילו ניתן לו, היה מקדיש את כל עיתותיו ומירצו לכתיבה. "השעות הטובות ביותר שלי הן בבוקר, כשי הבית ריק", הוא אומר. לעת-עתה הוא ממתין בדריכות לקהל רוכשי-הספרים שיפקרו את הדוכנים השבוע. הוא מקווה שלא רק השמות הגדולים והידועים יימכרו היטב. הוא רוצה להאמין שגם לדור הסופרים הצעירים מסוגו תאיר ההצלחה פנים.

המוכיר של הנציב

מותו של סלסטמיני, שחיפש את הפיתרון

אביו היה הנציג של ירושלים בפרלמנט התורכי ואחר-כך, בימי הבריטים, היה ראש עיריית ירושלים. הוא עצמו, מוסא אל-עלמי, צאצא אחת המישפחות הפלסטיניות המיוחסות, בחר בקאריירה צנועה יותר.

אחרי לימודי-מישפטים, שירת ב-ממשלת המנדט, היה אחד התובעים במישפט רצח חיים ארלוזורוב, שימש כמזכירו של הנציב העליון הבריטי. אולם שנת-המים 1936 שבה קץ להתברלותו ברלת אמותיו הפרטיות. הוא חיפש דרכים למהגה השלום היהודי, וכשב-1948 עלו 12 שנות גישישים בתוהו, ניסה לתרום את חלקו הצנוע בשיקום פליטי פלסטין. הוא הקים, בקירבת יריחו, חוות לימודים חקלאית, שהשתרעה על 8,000 דונם. רק כשנפטר השבוע, בגיל 87, שב סופית למקום הולדתו. מוסא אל-עלמי הובא לקבורה באחוות הקבר המישפחי תית, במיורח ירושלים.